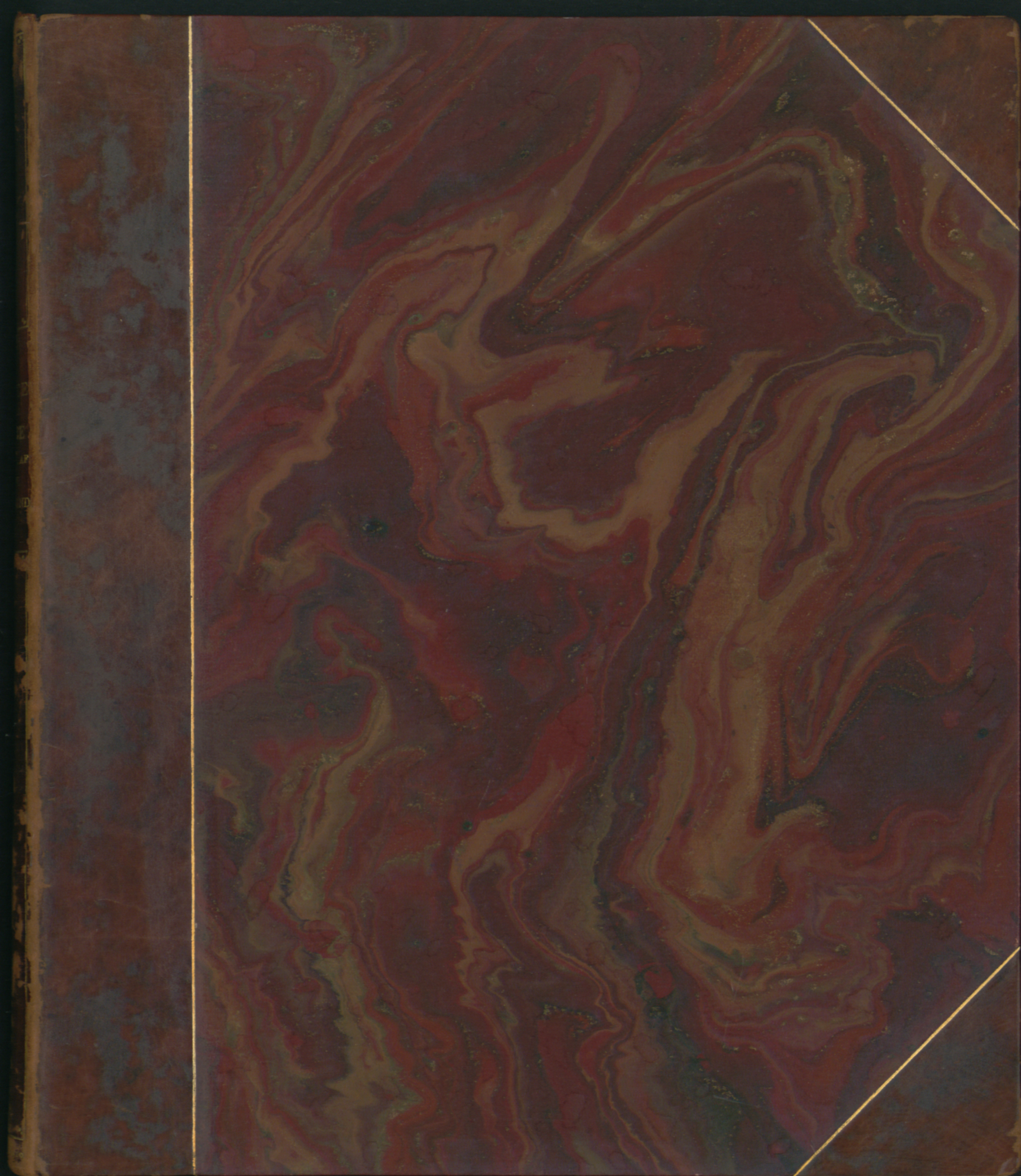
LE
CONTE
DE LA
ROSE
ÖFVERS. AF
CARL
WAHLUND

Larsson, Carl

SAGAN · OM · ROSEN

FORNFRANSK · DIKT · I · ORIGINALETS · VERSMÅTT · ÖFVERSATT · AF · CARL · WAHLUND.

Stockh. 9 Aug. 1899

Sagan om Rosen

TILL Ad. Appellöfs födelsedag

VÖRDSAMT

FRÅN

CARL WAHLUND

1911.

SAGAN OM ROSEN

EFTER DEN

AF PROF. GASTON PARIS I PARIS

DEN 24 NOVEMBER 1893

TILL PROF. ADOLF TOBLER'S I BERLIN SILFVERBRÖLLOP

UTGIFNA FORNFRANSKA DIKTEN

LE CONTE DE LA ROSE

I ORIGINALETS VERSMÅTT ÖFVERSATT

AF

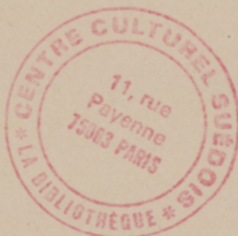
CARL WAHLUND

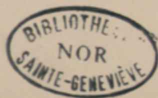
ILLUSTRERAD

AF

CARL LARSSON

TILL DEN 9 AUGUSTI 1899

BIBLIOTHE...
NOR
SAINTE-GENEVIÈVE

TILL

GASTON PARIS

PÅ HANS SEXTIOÅRSDAG

AF

ÖFVERSÄTTAREN

„Ej årens köld berör
Den vördnad hjärtevarm, för er man fått.“
(Str. IV, v. 8.)

SAGAN OM ROSEN

TRYCK OCH REPRODUKTION FRÅN KUNGL.
HOFBOKTRYCKERIET IDUNS TRYCKERI AKTIE-
BOLAG, STOCKHOLM 1899 ❦ ❦ ❦ ❦ ❦

I.

I forna dar inom Britanniens rike
En furste fanns, benämnd *Den Kärleksrike,*
Som herre var till *Menlös Kärleks Dal.*
— Vill där du bo, ifrån din håg då vike
Hvar tanke vrång, och där ej tro du svike! —
Här fanns en mö så kysk i skick och tal.
Båld riddersven fanns ock i samma dal,
I rustning smidd helt smidig, smärt och smal;
Men AMOR's vilja var, att i hans rike
De båda hörde till hans slafvars tal.
Mot kärleksgudens pil står svennen skral:
Ej alltför djärf han efter seger fike
Mot bågskytt utan like!

II.

Stolt riddersven på sköna jungfrun ser,
Som synes honom ljuf allt mer och mer;
I Amor's våld han snart sig öfverlåter.
Och inom kort mot honom lyckan ler,
När ungmön snäf sig icke längre ter,
Men allernådigst honom svärma låter.
För henne snart ej hjärtefrid står åter,
Hon helt och fullt på honom sig förlåter.
Nu till sin furste svennen sig beger,
— Han helt och fullt på denne sig förlåter —
Men sällan furste åt vasallen låter
Den lycka, som han själf med afund ser;
Minst i sitt eget rike!

III.

ALLTNOG MARGON (om ni hans namn vill höra)
Vann ungmöns hand, men miste furstens öra;
Ej län han fick, fick kvar i tjänst ej stå,
Men han försmår sin herres hjärta röra.
Sitt vif han frågar: „Tål hårdt bud ni höra?
Med tomma händer stå vi båda två;
Hur månde vi vårt bröd numera få?"
Förtröstansfull hans maka svarar då:
„Ej något skall vår unga lycka störa;
Jag vet en kung, ni hellre tjäna må,
PERCEFOREST: till denne bör ni gå!
Följ ni mitt råd, det skall till framgång föra;
Gå till den kungens rike!"

IV.

„Själf ärans man, hos denne ärans drott
Tag tjänst, och gör hvad högsint är och godt,
Och hylla alltid den, som hyllas bör.
Af likar får man skörda, som man sått;
Mot ringa folk förfar ej alltför brådt.
Godt sällskap sök, men dåligt drag er för.
Den, i er tjänst ni har att sörja för,
Så sörj för, att ej årens köld berör
Den vördnad hjärtevarm, för er han fått.
Vid kämpaspel var hjälte, som sig bör,
Men äran blygt på andra öfverför;
Tro mig, den höjs, som höja sig försmått;
Lågt ställd blir högställds like!“

V.

Vår ädla fru (hvars namn LISANA var)
Sin man besvär, att riddartjänst han tar,
Men ej MARGON vill skild från makan tjäna.
— Som hvarje kär, han också svartsjuk var. —
„Ve“, sade han, „enhvar som mig bedrar!
Sen jag har gått, hos er, min maka väna,
En giljartropp skall genast sig betjäna
Af all den makt, som guldet kan förläna,
Och emot guld — hvar finnes väl försvar?
Oss vare nog hvad Gud oss vill förläna,
Och rik är jag med er, min blomma väna,
Långt mer än den, som guld allenast har;
Ej guldet gör oss rike!“

VI.

Hon svarar: „Vän! vid hofvet utan fara
Tillräckligt kan ni för oss båda spara;
Bröd få vi väl, som våra fäder fått.
Er kärlek blott kan ana här en snara.
Nåväl, att eder grundlöst kval bespara,
Tag med er detta skrin till kungens slott,
Det kring en ros, så frisk, är höljet blott.
Så länge skall — sen äfven år förgått —
Hon frisk förbli, som jag skall trogen vara.
Men, om det spörjs, min ros ej profvet stått,
Då finns ej straff nog nesligt för mitt brott,
Och intet, intet kan mig då försvara;
Man mig vid skampål'n spike!“

„Tag med er detta skrin till kungens slott,
Det kring en ros, så frisk, är höljet blott.“

C.L

VII.

„Min vän“, han svarar, „panten mig behagar;
Från er jag går, och ej mig mer beklagar,
Ty på er trohet jag ej tviflar mer.“
Han tyst drar hän mot ensligt dystra dagar,
Hon stum sig böjer under ödets lagar,
Fast öfver kinden tår på tår föll ner.
Skönt vapenklädd Margon sig bort beger
Och vandrar fjät så tunga, fler och fler,
Tills ändtligt spörjs, att just i samma dagar
Perceforest skall hålla ett tornér
I Neuf Chastel. Månn' där ej lyckan ler,
Ty lyckan gynnar hvem hon sen behagar;
Fortuna nu ej svike!

VIII.

Tornérets pris MARGON den djärfve vann,
Och prisad blef han såsom dagens man,
Och hans bedrift i krönikan blef skrifven.
Och kungens gunst han på sin lansspets fann,
Ty denne bjöd: „Dröj vid mitt hof! Försann,
Ej ringa plats skall där dig varda gifven!“
Han svarar: „Konung, hvad I föreskrifven
För mig är lag; jag plats, som min är blifven,
Tar ödmjukt mot!“ — MARGON af ifver brann
Sin kung att redligt tjäna, därtill drifven
Af maningen, som var af makan gifven. —
Af afundsmän dock re'n han lysts i bann,
Han, fattig, af de rike!

IX.

Så troget höll MARGON sin huldhetsed,
Så troget för sin konungs sak han stred,
Att plats han fick i dennes höga råd.
Från samma stund den gode ondt ej led,
Och ofta fick den onde godt besked.
Argt bofvar två då börja lägga råd;
NABON och MELEAN tänkt ut ett dåd
Mörkt, svart . . . De varsnat, hur med ifver bråd
MARGON, sin ros att se, tog enslig led;
— Och hon, hans längtans enda ledningstråd,
Sin friskhet har i yppigt öfverdåd! —
Slikt bärs till kungs, på skurkars gamla sed;
Sig skurkar äro like!

X.

Doft tog NABON till orda: „Eder ära,
O härskare och konung, träds för nära,
Och det af den, som eder gunstling är.
Han, som får stå ers nådes sol så nära,
Han ljuset skyr, tycks skumma planer nära,
Förblifve han i dunklet, där han är!“
Dem kungen bjöd stor tack för kärt besvär,
Dock ville själf han reda härfvan sär.
Snart blir, hvad den affär'n månd' innebära,
För kungen klart: „I herrar, ej begär
Ert råd jag mer. Det hela handla lär
Blott om en ros, symbol af kvinno-ära,
Röd ros i smutsgrått dike!“

XI.

För hofmän två den blomman blef fatal. —
Hvad kopplet ej förmått med sitt förtal,
Med smicker nog de skulle bättre lyckas!
Nåväl, NABON med tunga len och hal
Till vår MARGON så riktade sitt tal:
„Af fläckfri dygd din blyga fru lär smyckas.
Ej nog därmed; de län, som från oss ryckas,
Af kunglig gunst i din hand laglöst tryckas.
Men hör ett vad: Din sköld med bild banal
Förinnan Maj af mig skall sinnrikt smyckas:
*Frun grensle på din rygg skall rida tyckas.**
Mitt hofmansord: För mig din ros är fal.
Skandal man gärna skrike!“

* Man jämföre t. ex., i LAI D'ARISTOTE, den gamle filosofen med kvinnspersonen grensle på sin rygg.

XII.

När kungen fick om detta vadet höra,
Han lånte det ett ganska villigt öra,
I hopp om skrytets säkra undergång.
Nu fick NABON minsann ej latmansgöra,
Det gällde ju att tvenne byten göra:
Dels makans dygd, dels makens undergång.
Med uppsåt argt han trådde färd så vrång;
LISANA's slott är mål för ridten lång.
En fjärran gäst sig anser slottsfrun böra,
För makens skull, ta mot förutan tvång,
Helst han MARGON berömmer gång på gång.
Lömskt hemmets frid han vill tillintetgöra;
Frid förr man efterfike!

XIII.

Som sagdt, sin gäst helt artigt frun tar mot.
— För mannens skull hon gör det utan knot,
Är därtill glad att höra nytt om denne. —
„Herr främling! hit väl slumpen fört er fot?“
Hon frågar: „Men, om det ej bär er mot,
I vännens hus ni eder husvarm känne!“
Med tunga hal han hycklar inför henne:
„Er vän, — och min! — så snart jag träffar denne,
Må veta: Ros ej finns på jordens klot
Mer dyrkansvärd än ni, jag det bekänne!“
Nu gästabud reds till för dessa tvenne;
Hvad huset mäktar läggs för gästens fot.
Ej gästfri blott den rike!

XIV.

Hur hugnesamt klang ej i makans öra
Om maken godt, och idel godt, att höra,
Och det därtill af en hans närmste vän!
Jo vacker vän! Hvad må väl honom röra
MARGONS väl eller ve? Han blott vill spöra,
Om borgfrun troget brann för borgherrn än?
Och när han fann, att hennes hjärtevän
I skuggan ställde alla andra män,
Han insåg godt, att här blef kinkigt göra.
Från smicker gled han till förtal. — Igen
Han ljög: „Er skönhet på MARGON, er vän,
Begynt, kanske, att mindre intryck göra;
Vår vän . . . en fjärils like!“

XV.

„Och han, hvem vet...? Att han har intryck gjort
På mången hofvets ros, det man försport.
Ej underligt, så ståtlig som han är!
Ack hofvet — tro mig! — är en eldfängd ort,
Där fler än en hans skönhet har förgjort;
Kanske ock honom nytänd eld förtär?
Förmodligen ni själf i hjärtat när
En kärleksträngtan, ty för kvinnan lär
Vid enslig sorg på glänt stå grafvens port. —
När så en dag hans väg hit åter bär,
Ni, som sig bör, tar mot er rymling kär:
Hvad ondt hvarann ni gjort, då godtgörs fort;
Den svekfull är, man svike!“

XVI.

På lismarns ord LISANA gaf till svar:
„Vid himlens Gud, min fulla tilltro har
Min man, jag heligt kan försäkra eder.
På snack han, mer än en viss annan, spar.
Men ni med fagert ordsvall miste tar,
Ni nöje ej, men löje, mig bereder!
Säg, anstår det en riddersman som eder
Att oblygt leka med min makes heder?
Ert tal — så tycks det mig — helt vilse far,
Men kanske hän det till en ursäkt leder . . .?
Må mig förunnadt bli, jag himlen beder,
Att trogen bida husbo'ns hemkomst snar,
MARGON'S, den dygderike!"

XVII.

När sådant ampert tal NABON nu hör,
Han blir helt skamflat först, och sen helt mör,
Dock mer i munn' än i sitt sinn, den kraken!
För riddarfrun han formlig ursäkt gör:
„Nykommen främling strängt ej dömas bör!"
Hon lugnad honom tillger hela saken.
Men han, på hvart sitt minsta ord nu vaken,
På svek dock rufvar, som på skatten draken.
Med ordkrumbukter först han frun förströr,
Som förr Vår Fru förströdde from jonglör.*
Till sist han brister ut: „Blif min! Glöm maken!"
Hon då: „Ju ren'sta vanvett här jag hör;
Slikt androm ni predike!"

* Man jämföre: „*MADONNAN OCH GYCKLAREN*", en fornfransk legend (från 13:de seklet), i originalets vers-mått öfversatt af W. SÖDERHJELM, *Finsk Tidskrift*, T. XXIX, H. 5, Helsingfors, Nov. 1890.

XVIII.

„Lyss dock!“ han skrek „och vet, mitt glöd betvinga
Jag mäktar ej, nej! gällde det ock bringa
Er offret af mitt lif. Ack, haf miskund!
Har då för mig ni nådessmulor inga?
Dam utan Nåd, haf nåd dock för den ringa!
Förblir den stum, er grymma rosenmund?
Tag allt mitt guld, men skänk mig nu’ets stund!
— — — — — — — — — — — — — — — *
Blif min, du eljest skall till våld mig tvinga!“
Som enda nödvärn mot så fräck en kund
LISANA tillgrep list: „Nå, en sekund
Jag skänka vill. Ej vinter gör en flinga;
Men för MARGON du tige!“

* I denna strof och i stroferna XXIX och XXXVI felande verser saknas likaledes i originaldikten.

XIX.

„Ej råde längre oss emellan örlig,
Och döm mig ej fullkomligt omedgörlig;
Blott ett jag ber: drif saken mindre brådt!
Jag har en plan, måhända ej ogörlig,
Ja, vill ni lyda blindt, helt lättutförlig.
Min tärna afsids följ i detta slott
Och där mig vänta, sedan dag förgått.“
Han log: „Är slutet godt, är allting godt!“
Tillreds, in skyndar tärnan flink och rörlig,
Vid handen tar hon själafångarn brådt;
„Följ mig!“ hon myste „snart ett torn vi nått,
Mot ovän tryggt, och tryggt mot krig och örlig;
Dit ärketryggt ni stige!“

XX.

Så tryggt vår hofman in i tornet klifver,
Och tärnan honom råd — till sällskap — gifver:
„Dröj vackert här, min matmor kommer snart.
På denna bädd ni väntans tid fördrifver
Och tröstar er, till dess ni har ert vif här;
Det allra bästa är till sist er spardt!“
Nu tärnan går samt stänger dörr'n. — Allt klart!
NABON ej sin LISANA blott och bart
I tanken har . . . nej, med MARGON ock drifver
I andanom han gäck. Hvad påfund rart
Att få hans ros att vissna bort med fart!
„Den, knif har i sig, skriker nog med ifver;
Han alltför gärna skrike!“

XXI.

Där satt han nu i ett af torngemaken
Och var så glad, att aldrig var han maken,
För lyckan sin, som nog smög dit på tå!
„Just så man narrar makan lura maken,
Fast själf man knappt gjort någonting till saken.
En sång bör barden nu på harpan slå,
Ej om den ros, i parken dofta må,
Men om den ros, jag lyckats vissna få.“
Ännu, när det blef mörkt, låg mannen vaken . . .
Sist uppgick dock ett ljus. Han bort förstå,
Som spelare, att: „svinhugg återgå!“
NABON nu icke längre är en spak en;
Nu i sin tur han skrike!

XXII.

Ty slut det vardt med tornherrns stilla glam,
Han liknar icke mer ett fromsint lamm,
Han har det trångt som i en liten låda.
Han väsnas ock, så det är synd och skam,
Men stolta böljor möta där en damm.
I armen snart han känner vanmakt råda,
I barmen brinner han af hämnd på båda,
LISANA och MARGON; hvad grym-ljuf klåda!
När sent omsider solen tittar fram,
På kammarns vägg han fick en inskrift skåda;
„Hvad i all världen kunde den bebåda?"
En nyhet föga glad han där förnam;
Ja, dit han häpen blige!

Vet, detta torn har den natur,
Att riddare, som gör sin kur
Oridderligt för någon kvinna,
Minst på ett år ej släpps härur;
Och mat får först en slik filur,
När han förmår sig till att spinna.
Skull' hit sen någon stallbror hinna,
Må den på nystning utkomst finna;
Här ges ej annan procedur.

XXIII.

På mur'n han fick de nio verser se,
Så lagom morgonfröjd beredde de;
På golfvet låg, när han såg ned, en slända
Och lin och spolar; knappt mer fröjd de ge.
Man tornets gäst tycks velat väl förse!
Men därmed var allt hånet ej till ända;
Från dörrens glugg hörs tärnan spefullt sända
Sin hälsning: „Må allt till det bästa lända;
Nu spinn, ty eljest vi ej mat er ge!"
Till svar NABON bröt ut: „Så låta skända
Min adelssköld, det skall då aldrig hända;
Min ätt ej värdigats åt sländor se,
Min ätt den ärorike!"

XXIV.

Ej tärnan värdigades längre dröja.
Nabon sig sätter ned. „Skall han sig böja,
Han, man — och krigsman — under kvinno-ok?
Men hungern? Kan man utan mat sig nöja?
Ej länge hungersdöd kan gärna dröja;
Nå, ges ej annan råd, blir jag väl klok!“
Sånär han sländan i en skräpvrå vrok,
Dock — bäst hos kvinnfolk att stå väl till bok,
Såvidt med mat man önskar sig förnöja;
Nödvändigheten har ej lag. På tok
Det först nog gick, men snart knappt folk i dok
Så bra förstod i trådar linet töja.
För maten skrupler vike!

XXV.

Visst våndas ädlingen på alla sätt,
Men hungern dock till sist tar ut sin rätt,
Så att NABON begynner spakt att spinna;
Då först bär tärnan dit helt rätt och slätt
Tillräckligt, för att karl'n blir måttligt mätt. —
Där hemma våndas MELEAN att finna
NABON försvunnen, vintern snart försvinna,
Samt herr MARGON! af stormförtjusning brinna,
Att „rosen“ blomstrade, som ros i Juni.*
När MELEAN, som sagdt, nu tyckt sig finna,
Det gick för långt, han svor: „Ej denna kvinna
Skall länge bli *mest dygdestarka frun i*
Britanniens hela rike!“

* Om rimställningen här, och i strof XVII, se Gaston PARIS, *Romania,* T. XXIII, H. 89, Jan. 1894, S. 97 (och S. 131, sista raden).

XXVI.

Ej sådan ed infrias lätt. — Han käckt
Snart ridit har, så långt som vägen räckt . . .
Till värdshusport i *Menlös Kärleks Dal.*
För värden yppar han helt oförtäckt:
„Jag vill LISANA se, — vi ä' som släkt —
Se frun, som på sin mark gett dig lokal,
En dam, för hvilkens skull jag svart förtal
Stått ut, och utstått mödor utan tal.“
De dra åstad. En slottsknekt halfuppväckt
Dem släpper genom fästningens portal
Och in i riddarborgens högsta sal. —
För MELEAN är nöten nästan knäckt;
O, du inbillningsrike!

XXVII.

Den ädla frun, så fort hon inträdt har,
Hans ankomsthälsning huldrikt emottar:
„Min fru, jag tillhör Britterkungens männer.“
Därpå ej mindre huldrikt hon till svar
Fram handen räcker och till orda tar:
„Här allting tillhör kungen . . . och hans vänner!
Här, hoppas jag, ni er som hemma känner
Uti mitt hus och bland min makes svenner.
Godt kungen gjort MARGON; han, blott och bar,
Tog honom mot, fast knappt han honom känner.
Gif, Gud, MARGON för högt ej bågen spänner!“
Enär så många gynnare han har,
Med honom ej man kifve!

XXVIII.

„Min fru, ni höfvisk är, ni nu det röjt,
Med hugstort sinne — af behag förhöjdt! —
Då kungen allt ni bjuder . . . och hans män.
MARGON jag känner, i hans spår jag plöjt;
Han rättvis är, han aldrig än sig böjt.
Han ej för silfver eller guld har än
Sig sålt; och tänk så väl han talar sen!
Enhvar vid hofvet, ned till yngste sven,
Re'n anser hans avancement fördröjdt!“
Här gafs betaldt med samma mynt igen:
„Jag vet, min man har flera dygder, än
Dem, ni så höfviskt nu för mig har röjt;
Gud honom framgång gifve!“

XXIX.

Så gästfritt hus vår främling aldrig drömt;
Till kungens ära månget glas blef tömdt.
— Vår man förstod att sin lekamen göda. —
Sist allt dock tycktes honom rent fördömdt,
Enär det gift, som i hans själ låg gömdt,
Nu nästan ville öfver brädden flöda.
Hans afgrundstanke var sig starkt bemöda
Att friden i rivalens hem föröda.
— — — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — —
Han sade till sig själf: „Blir sent din möda
Med framgång krönt, minns: gömdt är icke glömdt;
Till sist hon din dock blifve!“

XXX.

Men självaldt värf begynte hårdt att trycka,
Och tiden tycktes honom gå på krycka,
Tills, sist, han slungar ut: „Jag älskar er!
Med stormsteg vill min kärlek framåt rycka,
Dess brand jag kan ej mer tillbakatrycka . . .
Blif min, jag ber! Jag lefver blott för er,
Ja, dyrkar er! På knä jag faller ner,
Jag just i er min själs gudinna ser . . .
Af nåd mitt lif med eder kärlek smycka!“
Han fick till svar: „Bäst, hem ni er beger!
Åt hyckladt kärleksglöd jag endast ler;
På annat håll kan dylikt göra lycka,
Ni det på näsan skrifve!“

XXXI.

„Fru“, suckar han, „ack, ej vill jag bedraga,
Tvärt om, jag eftertrår att er behaga.
Hör mig! Kör icke bort mig likt en hund!
Ty sorg och ångest skall min kropp försvaga,
Och själen skall obotlig skada taga,
Om ni ej har — och snart! — med mig miskund.“
Nu tycks det frun, att inne är den stund,
Då äfven hon kan hyckla, samt i grund,
Och lätt, bedragarn numro två bedraga.
Hon brast så ut: „Topp, slutom ett förbund,
Hvarmed mitt folk ej komme underfund.
Må därför ett mitt tornrum er behaga;
Gladt tiden ni fördrifve!“

XXXII.

Till hands just kammartärnan sig befann;
Till tornet förde hon vår gode man,
Och efteråt hon noga dörren slöt.
Knappt öfver tröskeln MELEAN nu hann,
Förrän han såg NABON, som satt och spann,
Och detta med en ifver, som ej tröt
Ett enda ögonblick. Till honom röt
Försmädligt MELEAN: „Ditt usla nöt!
Kan kvinnfolksgöra passa för en man?"
Förtretad nu NABON sin tystnad bröt:
„För födans skull jag sländan sköter; sköt
Du nystningen! Grip vackert verket an;
Aptit dig mödan gifve!"

XXXIII.

„Ja, MELEAN, hör mig ett litet grand:
Uppå ditt högmod sök att lägga band
Och lär dig genast nysta, du — odåga!“
— „Mamsell NABON, för tungan din haf tand;
Man vride förr min näsa om, ja, hand
Och fot på mig man förr må söndersåga,
Än man mig tvinga kan till sysslor låga!“
— „Jag mången sett af harm, som du, först låga,
Men sen helt snällt ta ske'n i vackra hand.“
— „Jag versinskriften läst, men du kan våga
Din hals, att jag den ej ids efterfråga,
Om ock det gällde ej få bit på tand,
Jag hellre utan blifve!“

„NABON,
Som tiden lider, mera flinkt du spinne,
Och nysta på, du MELEAN där inne!„

XXXIV.

En stund, då de med grälet höllo inne,
Går tärnan dit (hon ej dem släppt ur minne!)
Och ropar genom dörrens glugg: „Nabon,
Som tiden lider, mera flinkt du spinne,
Och nysta på, du Melean där inne!
Sen fån I bra med mat, när väl en gång
Ni skaffat garn för väf, vi satt i gång
Till nya skjortor åt er vän Margon.“
Nu Melean blef arg uti sitt sinne
Och svor: „Må alla mina synder mång
Mig oförlåtna bli, om sak så vrång
Jag mig befattar med, som visst folks linne;
I afgrundseld det brinne!“

XXXV.

Men tärnans glåpord MELEAN så stinga,
Att han ej är i stånd sitt hat betvinga;
„MARGON," han fnös, „bevars, vill sig förhäfva
Och mig i misskredit hos kungen bringa
Samt själf till rikets främste man sig svinga,
Och därtill skulle jag hans sat-tyg väfva!
Men jag vill ej så lätt mig låta kväfva;
Grym blir den hämnd, jag skall af honom kräfva,
Ty stor min vrede är, min miskund ringa.
Såg nu den stackarn mig, han skulle bäfva;
Du narr, mot mig det lönlöst är att sträfva,
Ja, ljudet af ditt namn snart skall förklinga,
Och saklöst det försvinne!"

XXXVI.

Två hela dagar Melean nu fastar,
Men hungern i hans inre våldsamt gastar;
Den obevekligt honom nysta bjöd.
Hvad annat är att göra? Tiden hastar,
Men hungern ej: den stannar, den, och rastar
Samt hotar Melean med långsam död.
„Hit då med nystfot!“ nu det ändtligt ljöd,
Hvarvid Nabon af skadeglädje sjöd.

— — — — — — — — — — — — — — —

Re'n förut vred, blef han af ilska röd,
När ock Nabon nu honom nysta bjöd:
„Du vet, den ej arbeta vill han fastar;
Blott liljor icke spinne!“

XXXVII.

Så tamt, så tamt de nysta nu och spinna,
De knektar två. Och dagarna förrinna,
Alltunder det MARGON, förtviflad, tror
Sig glömd af frun; hvad bryr det firad kvinna,
Om mannen skulle väntan dödslång finna,
Och oxen dö, alltmedan gräset gror?
„För längesen den Majdag från oss for,
Då fullgjorts skulle vad, NABON fräckt svor...
Hög tid det är att hem för sent ej hinna,
Ty hemmets frid på husbond's nit beror.
Att lita på min fru var dårskap stor,
Än större, lita på att vadet vinna;
Ur åsyn — strax ur minne!“

XXXVIII.

Helt raskt MARGON sig svängde på sin häst
Och red, med solen, mer och mer mot väst,
Till dess, en kväll, han hvilar vid en källa;
„Min fru, vid hvilken jag så varmt är fäst,“
Han klagar, „kanske roar sig som bäst
Med sina hofmän två!“ Hans barm känns svälla,
Fram ur hans ögon tårefloder välla,
För honom inga tröstegrunder gälla...
Men vänner tre, just dem han älskar mest,
Ha under tiden följt på fålar snälla
Hans flykt. Snart nog de sig till honom sälla;
Tack vare vänner tre nu vardt där fest
Uti hans kvalda sinne.

XXXIX.

De voro riddare af *Runda Bordet*,
Och deras tanke var: „På oss beror det,
Om sorgsne vännen uti förtid dör;
O, lindrom kvalen! hindrom själamordet!“
Det LIONEL nu blef, som tog till ordet:
(Hvad sen de andra hette, hit ej hör!)
„MARGON, vår dyre vän, hvad än du gör,
Till oss med tillit dock du lyssna bör;
Hvi sörja, när ditt lifsmål ljust är vordet?
Din ros är frisk; blott dig hon lefver för.
Ditt hulda vif, hon dig, blott dig, tillhör!
MARGON, vår vän, säg, är ej sant, du tror det?
All klagan nu förklinge!“

XL.

De vänner tre den fjärde varsamt stödde,
Mildt dämpande den storm, hans själ förödde,
Och honom förde till hans längtans slott.
Mång fackla röd i välkomstglans där glödde,
Men borgfrun själf ur månget hjärtsår blödde,
Som ej fått luft — likt hans — i kraftutbrott.
Med öppna armar ned hon skyndar brådt
Och klagar vildt i smärtans öfvermått:
„Margon, hvi sålde ni mig bort? och nödde
De hofmän två till dylikt hemfridsbrott?
Hvi tubba dem till anslag afgrundsrått?
Ack, eder hjärtlöshet min misstro födde;
Ack, svedde fjärilns vinge!“

XLI.

„Jag var så trygg, ty jag er ros ju hade,
Min egen ros!“ sad’ skälmskt den nu så glade.
„Tack!“ svar’te hon, „Kom nu och se mitt verk!“
Därefter makens arm i sin hon lade,
Till torndörr’n honom kärligt drog, samt sade:
„Hvad ni i tornets djup får se, bemärk,
(Men dessförinnan edra nerver stärk!)
Nu skåda dit!“ Hvad sällsamt underverk!
En man där spann med all den kraft, han hade,
En annan nystade med arm i värk . . .
„Du dåre,“ säger LIONEL, „väl märk:
Sånär din hemfrid själf du ödelade;
LISANA’S lof högt klinge!“

XLII.

Därefter fortfor LIONEL: „Måhända
Ha andra sett, men icke jag, en slända
I handen på en knekt för utkomsts skull!
Men, finns en ort, där dylikt kunde hända,
Det måste vara här vid världens ända,
Där dådlös herres fru af råd är full!“
LISANA inföll, hjärtegod som gull:
„Låt dem nu gå! De spunnit bort sitt hull;
Må framgent dem allt till det bästa lända.
Väl hundra kvinnor här ta munnen full:
Ned, ned med dem i graf af svartan mull!
Men låt dem fly! Eld sky de en gång brända;
Blygd deras fjät bevinge!“

XLIII.

MARGON tillät dem gå. Ej agg han bar
Mot dem (ty han till vrede var ej snar),
Om de försvunne ur hans åsyn blott . . .
De gjorde så. — Sen, da'n därpå, han far
Till hofs, och sin gemål han med sig tar.
Glad kungen blir, när allt han veta fått;
Strax län, som varit lumpne hofmäns lott,
Till ädle herr MARGON har öfvergått.
Och drottningen i stor beundran har
LISANA's bragd; hon henne ger ett slott.
Därtill, som sagts, blef hämnadt bofvars brott.
PAUSTON är den, som sagan rimmat har,
Den ohörd ej förklinge!

„Ceste matiere en lai PAUSTONS mua,
Qu'ele ne fust perie."

Strophe XLIII, v. 12, 13.

„Cent ans et plus, pucelles, par la France,
A chevaliers chantèrent ce refrain,
Lorsqu'en amour prenoient quelque licence:
Filez, filez, et vous aurez du pain."

Ant. B. de SÉNECÉ, *Filer le parfait amour* (1695).

„. . . une quenouille et un fuseau! Ce sont mes armes. Il est vrai que vous autres hommes, vous en portez de plus glorieuses, mais celles-là ont aussi leur prix; voici ma lance et mon épée! *(Barberine montre la quenouille et le fuseau.)* Ne connaissez-vous pas cette ancienne maxime, que le travail est une prière? N'est-ce pas quand nos mains sont vives, alertes et pleines d'activité qu'elles doivent tourner le fuseau? Et lorsque l'âge et la fatigue les forcent un jour de s'arrêter, n'est-ce pas alors qu'il est temps de les joindre, en laissant faire le reste à la suprême bonté?"

Alfr. de MUSSET, *Barberine* (1835)
Acte III, sc. V.

